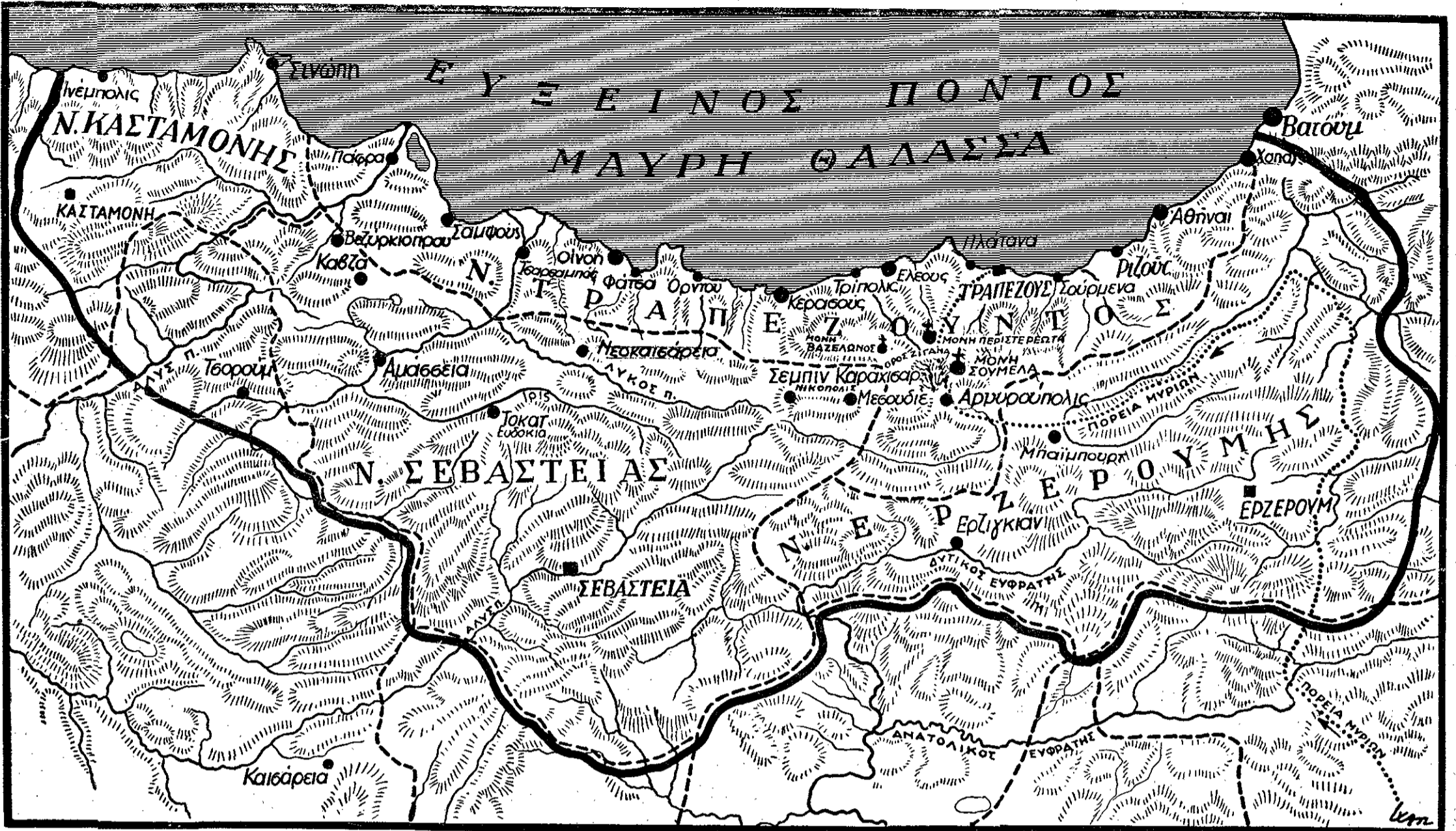

Η ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΗ ΧΑΜΕΝΗ ΠΑΤΡΙΔΑ...

ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

ΟΝΕΡΟΠΑΡΣΙΜΑΤΑ

Μικρόν ἐπήγε με τὸ σὸλ', τὸ στάδ', ἡ χαλαρδία,
 μικρόν ἐξενίενα καὶ καίει μ' ἡ ἀροθνυμία...
 Κοιμοῦμαι... Κί' ἀναπόουμαι... Σκοῦμαι... Ἦουχίαν' κί' ἔχω...
 κί' ἄμον πούλιν παντέρημον, χωρὶς καοθῆναν... τρέχου...
 Μὲ τ' ὀμματόπα μ' πορπατῶ, μὲ τὸ νοῦ μ' ταξιδεύω,
 πάγω σὰ μέρηνα νί' ἔζησα, κουρνιάζω... καὶ κοινεύω...
 Γιατί σὰ ξένα, σὰ μακρά, καὶ σὰ πιδεβασίας,
 παθάνω ὄνεροπάρσιμον, κί' ἐλέπω φαντασίας...
 Ἐλέπω ὄνεροπάρσιμον σὰ τζόλια ἐκείν' τὰ μέρηνα,
 σὰ μέρηνα, σὰ ραῖδια μουν, καὶ σὰ παρχαρονέρια...
 Ὀπὲ σὸν ὕπνον μ' τὸν βαθὸν σὴ Κρώμ' ἀπὲς εὐρέθια,
 Σὴ Κρώμ'... Σὸ τζόλ σὴ Μόχωραν, σὸν τόπον νί' ἐγεννέθια...
 Ἐθρα τ' ὄσπιτι μ' εὐκαιοῖν, τὸ δῶμα ἐπεκρεμάν...
 τὰ παραστάρια ἐρούζανε, κί' ἡ πόρτα ἐπεκρεμάν...
 Σὴν αἴλιαν τ' ἀγριοχόρταρα σὸ πῶι μ' ἐξαιώθαν,
 τὰ δρόμια ἐγομώθαν ἀχάντια καὶ τριβόλια...
 Ἐγὺρ τσα ὄλον τὴν μαχαλάν κί' ἀνθρώπ' λαλίαν κί' ἐκ' σα,
 τὰ πόρτια δὴ ἐχούπεσα καὶ γειτολόδες κί' εὐρα...
 Λαλῶ, καὶ κί' λαλοῦνε με... Ἀντιλογιάν κί' παίρω...
 Τερῶ, τερῶ ὀλόγερα, κανάν' πούθην' κί' ἐλέπω...
 δὴ λαλοῦμαι κί' ἐρημα, σωστὰ νεκροταφεῖα...
 Ἐπήγα σὰ πεγάδια μουν, χουλιὰς νερότων κί' ἔπα...
 Τὴ Καβαρία, τὸ Κρεόν, κί' ὁ Κουλιόζας ἐκόπαν...
 Πάγω σὸν Ἄε - Στρατήγον, σὸ Χαβζορῦμ' μερέαν,
 μαῦρα κί' ἐκείνα κί' ἄχαρα, σὰ Καναζοῖνια...
 Ἐπήγα καὶ ἐκόνερα ἀπὲς σὰ Καναζοῖνια,
 π' εἶχαν τὰ κῆρα τὰ νερά καὶ τὰ πεγαδομάτια,
 τζιτζέκια χιλιοπλούμισμα, καὶ πρασιναῖαν κόμοσ...
 Τερῶ τὸν Κάστρεν καίνομαι, καὶ τὸ Λιμνὴν καὶ κλαίω...
 τὰ κῆρα τὰ νερόπα τὸν μικρόν φαρκιά ἐγένταν...
 Τερῶ ἀδὰ, τερῶ ἀκεί, κανάν' σὸ γιάνι μ' κί' ἔχω...
 Ἦ' ἐπήγανε οἱ θερισιάνι μ' ἐκείν' τὰ καγανόπα;
 Πού' ν' οἱ τζοπᾶν' π' ἐβόδιζαν χτηνόπα, προβατόπα;
 Τερῶ μακρὰ τὴν Χάδεραν καὶ τὴ Λιαρὴ τὰ στράτας...
 Μαῦρα πουλόπα κλάσκουντιαν, μαῦρα κορώνας κλάζ νε...
 Σὴν τζάνια μ' βοῦτορον ψωμί, καίμακιν βρουχνιασμένον...
 κί' ἐγὼ νὰ τρώγω κί' ἐπορῶ, βοῦναν κί' κατιβάζω...
 Μασσῶ... Ἀπάν' καὶ κὰ κί' πάει... Διγῶ... Πίνω τὰ δάκρυα μ'...

Σκοῦμ' ἐβγαίνω σὸ Καρᾶ-τάς, σὴ κερβανὶ τὴ στράταν.
 Ἐκεί νεράνια κί' περοῦν, κωδόνια κί' ἀκουδέφκουν,
 ἐκεί κερβαν' κί' ἐχρουνταν, κωδόνια κί' θυριζ' νε...
 Τ' ὄμια κλαῖν' καὶ δέκουντιαν, καὶ τὰ ἱακάνια κλαί' νε,
 τὰ σπέλια ἄγρια κί' ἐρημα, βοῦν κί' ἀντιλαλοῦνε...
 Κί' ἐνας ἀγιέν τς, μαῦρος ἀγιέν κί' μαῦρος ἄμον κορώναν,
 κλώσκειται κί' ἀντικλώσκειται, καὶ τοῦοι τὰ κανατόπα τ'...
 Γυρίζω ἐρωτῶ ἀτόν...
 — Ἀγιέ μ' ἀπόθεν ἐρθεῖς;
 Ἀγιέ μ' σὰ νόχια σ' ντὸ κρατεῖς, καὶ σὰ φτερά σ' ντὸ κείνται;...
 Κί' ἐκείνος ὁ χιλιάνκλερον ἐλάλεσεν καὶ εἶπεν...
 — Ἐγὼ ἐρχομ' ἀσὸς Πεζοῦλ', ἀσὸς Σπλιεν μερέαν...
 Ἐκείνη γυρίσασα ἐμορφος, σὴ Χάρου τὴν ἐγκάλιαν...
 Ἐκάλιασά' τεν κί' ἐκ' σε με, ἐκοῦζα κί' ἐγγέφσεν...
 Ἐκάλια κί' ἐπερμάτωσα τ' ἐμορφον τὸ κορμὶν ἀτς...
 Ἐπέρα δὴ τ' ἀρματα τς, καὶ τὰ ἀναλλαγάδια τς...
 Τὸ νοκτογοῦν τὴν κατιφὴν καὶ τὸ χρυσαλατωμένον,
 τὸ σεβαῖν, καὶ τὴν φωτίαν, καὶ τὸ λαχῶρ' νί' ἐφόρ' νεν,
 τὴ γούλας τὴν ποναῖνισίαν, τὴ χερὶ τὰ βραδύλια...
 Ἐπέρα τὴν βεργέταν ἀτς, ἀσ' τὸ δεξιὸν τὸ χέρι...
 Ἀτὰ θὰ πάγω φέρ' ἀτὰ, τὴν μάνναν καὶ τὸν κῆρ ν' ἀτς,
 τ' ἀδέλφια τς τὰ μαυράχαρα, τὸν ἄντραν, τὰ παιδία τς...
 Ἐγὺρ τσα, ἐγὺρ τσα ἀδίκια τ' ἐννεά μαχαλάδες,

ἔξεβα σ' δὴ τὰ ραῖδια καὶ σὰ πεγαδομάτια,
 Τ' ὄμια καὶ τὰ σπέλια μουν, καὶ τὰ παρχάρια ἐλάστα,
 σὰ Δειβαδία, σὰ Μετζήτ, σὰ Μαντακίον ἐπήγα,
 ἡ Κρώμ' ἰσίζκον κί' ἐρημον, λαλίαν πούθην' κί' ἐκ' σα,
 κανάν' πούθην' κί' ἐντάμωσα, κανέναν πούθην' κί' εἶδα,
 νὰ ὄλω ὄσῶτα ντὸ κρατῶ, καὶ σὰ φτερά μ' ντὸ κείνται...
 Γιὰ πὲ με... Ἀζ' ἐν' γιὰ τὴν ψύ σ'... Ἐξέρτε ἀνθρώπ' π' ἐδέβαν;
 Πὲ με... Ἦτ' ἐγένταν οἱ Κρωμέτ; Οἱ παρχαρέτ' π' ἐπήγαν;
 Πὸ εἰν; Ἦτ' ἐχάθαν τ' ἄχαρα, τὴ Κρώμ' τὰ παλληκάρια;...
 Ἀὲς τὸ ποτάμ' ν' ἐπήγαν ἀτς; Τὸ σὸλ'... Ἡ χαλαρδία;...

Τ' ὄμια μ' δάκρυα ἐγόμωσαν, κί' ἡ γλῶσσα μ' ἐπιάστειν,
 καὶ τὸν ἄπτεν' κί' ἐπόρεσα ἀπολογιάν νὰ ὀίγω...
 Ἀφήνω ὀπίσ' τὸ Καρᾶτάς, πάγω σὸν Ἄη - Ἡλίαν.
 Τὸ παρεκκλήσ' ν' ἀτ' ἐρημον, κί' ἡ πόρτα θε βουγμένον,
 τ' ἄμον τὸ κητιλόπον ἀτ', ἐκείνο πα βεζυμένον...
 Σκοῦμαι ἐβγαίνω κί' ἀλλ' ἀπὸν' καὶ πάγω σὰ Κλιβένια...
 Πατῶ ζυγοῦδια κῆρα, μάραντα, κωδόνια...
 Τερῶ, τερῶ ὀλόγερα μ' καὶ τὸ λιμνὴν κί' ἐλέπω,
 τὸ ἀγαστέρον τὸ κερμὶν σὴ Κλιβενὴ τὴν μέσεν,
 ὄπον ἐσύρεναν τὴν λαμνὴν, σὴ Χορτοθέρ' τὸ εἶκος',...
 Ἐστέρησαν τὴν τὴν λιμνὴν καὶ τὰ πεγαδομάτια...
 τὰ ἀγριοχόρταρα τὴ γῆς ἐκείνα κα ἐξερᾶθαν...
 Ἀνεφορίζω κί' ἀλλ' ἀπὸν' κί' ἐβγαίνω σὰ Ματένια,
 καὶ πάγω σὸ φαρκιακῶν ἔταν νερόν νὰ πίνω...
 Τ' ὄμια μ' ἐκοπτείνεσαν κί' ὁ τοῦς - ι - μ' ἐθολώθην...
 Τ' ἀγαστέροπα ἐχάθανε, σὸ χῶμαν ἐταράγαν,
 τὴ ποταμὸν ὁ βοετὸν ἐ-εἶνο πα ἐβζύεν...
 Τὸ ἐρημον τ' Φαρμακορῦμ', τὴ κλαυμάτ' ἐγέντων,
 τὸ γουρνί - ἀθε ἐχάλασεν, καὶ τὸ κερμὶν ἐσάπεν,
 τὸ κῆρον τὸ νερόν - ἀθε θολὸν φαρκιακῶν...

Σίτια κλαίω καὶ δέκνομαι καὶ βαρναναστενάζω,
 ἀπὴν' ὀπίσ' μ' τὸ Κατέν, καὶ πάγω ταγιανεύω,
 π' ἔταν κορφήν, σ' ἔταν ἔαδιν, σὸν Ἄε - Ζαχαρέαν,
 σ' ἔταν ἀπὸν' σὸ μεσοστράτ' καὶ σὴ Κρωμὴ τὴ σιράταν,
 κί' εἶχεν τὸ κῆρον τὸ νερόν, τὸ τζόλ' τὸ κουλτολόπον,
 τ' ἀγαστέροπα τ' ἐμορφω, τ' ἄσπρον τὸ ἐκκλησόπον...
 Ἐκεί ἀπάνια ἐρημα, ὀνιάδες χαλασμένα...
 Νὲ τ' ἐκκλησόπον φαίνεται, καὶ νὲ τὰ ἀγαστέρια,
 τὸ κουλτολόπον τ' ἄχαρον, ξερὸν καὶ τσουρωμένον...
 Παρχαρομάννες κί' περοῦν, ἑρωμένες κί' διαβαῖν' νε,
 κερβαν' κί' ἀκουδέφκουντιαν, κέτ'ια πούθην' κί' φαίνταν...
 κί' ἀγαστέραντ' ἐχάθανε σὸν ἄνεμος σὰ φύλλα...
 Ὁ Τριανταφυλ' τς κί' ὁ Ζάβαλης ὀλόγερα μ' κί' φαίνταν,
 κί' οἱ μαῦροι οἱ Παρχαταράντ', ἀλὸν τουλάν ἐγένταν...
 Ῥαῖδια καὶ ῥαδοκέφαλα τριγύρου γῆρ' στεμένα,
 ἀπὲς σὴ δύσαν φαίντανε θλιμμένα καὶ κλαυμένα...
 Ὁ Κάτσκωρον ἀναστεινάτ' κί' ὁ Ταῦρον κουλτολοῦζει,
 κί' ἐμορφον ὁ Καλαμαρᾶς σὰ μαῦρα ἐκκπέαν...
 Τ' ἄχαρον τὸ Γαλονοῦντ' κί' ἄκλερον Ἄε - Παῖλον,
 τὸ Γουλάτ, ἡ Τυρνάκκη, παρχαροῖαν κί' ἐκ' νε...
 Τερῶ δεξιὰ μ' κατέφορος ντὸ πάει σὰ παρχαρόπα,
 σὰ Δειβαδία, σ' Ἀρμαλοῦ, καὶ σὰ Δεπιανέσια,
 καὶ πέραν τὴ Μετζήτ, καὶ τὸ σιράτα μαυρὸν κλαίω...
 Τερῶ ξερβᾶν... καὶ τὴν Μετζήτ, καὶ τὸ σιράτα κλαίω...
 τὴ κάρδιας - ι μ' τὴν καμμοῖν, κανάν' κί' ἔχω νὰ λέγω...
 Ἐλέπω τὴ Κρώμ' ἐρημον, καὶ καίεται τὸ νόπο μ',
 καίεται καὶ βρουλλίεται, ἡ ψύ' μ' καὶ τὸ καρδόπο μ'...

ΑΙΡΕΤΙΚΑ ΛΟΓΙΑ

ΤΟ "ΠΡΟΒΛΗΜΑΝ",

Τό κακόν νι' έπαθαμε! Α- ούτον τ' έμέτερον και έλέτω π' έρωσαν με την ανταλλαγήν σην Έλλάδα, θά παλαλάνε μας...

Τό κακόν νι' έπαθαμε! Α- ούτον τ' έμέτερον και έλέτω π' έρωσαν με την ανταλλαγήν σην Έλλάδα, θά παλαλάνε μας...

πάρνεν σα Μαθηματικά, ύστερα άάόσα χρόνια πα δασκαλικήν έποίηκεν, κάτ' λογαρίαν θά έρωσαν άλυτα και πολυά νά λύν' τό πρόβλημα...

πάρνεν σα Μαθηματικά, ύστερα άάόσα χρόνια πα δασκαλικήν έποίηκεν, κάτ' λογαρίαν θά έρωσαν άλυτα και πολυά νά λύν' τό πρόβλημα...

ΠΟΝΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ ΧΩΡΑΦ' ΘΑ ΤΣΑΚΕΛΙΕΤΑΙ

Τού κ. Δημ. Παπαδοπούλου (Σταυριώτη) Σην Κατεφορίαν δ' νομάτ' χωρέτ' γετονάδες, ο Σταθόν κάτ' ο Στοφόρον, έλογοπίστην μετ' τούδε και τιδέν και έγένε- ταν τή μαλαίρη...

ΤΟ ΚΑΣΚΑΡΙΚΟ ΤΟΥ ΣΑΤ'Ν

Τού κ. Γρηγ. Σαββινοπούλου (Σουρμενίτικο) Τού κ. Στ. Ταυρίδου (Βέροια) Ένας γυναίκα έμοιρολόγα- νεν τόν άντραν άτις και έλεγεν, «Λελεύω σε παλκαρα μ' αλή μ' και καβαλάρη μ'»...

Ο ΚΟΥΦΑΤΗΣ Ο ΣΤΟΦΟΡΟΝ

Τού κ. Μιλ. Νιμφοπούλου Ο Κουφατής ο Στοφόρον άς ο' Ιοχανάντων έτον καλός ζουρνάσης και πρώτος χορο- τζής...

ΑΛΟΓΟΝ ΠΑ ΘΑ ΕΓΟΡΑΖΕΝ

Τού κ. Στ. Ταυρίδου (Βέροια) Ένας γυναίκα έμοιρολόγα- νεν τόν άντραν άτις και έλεγεν, «Λελεύω σε παλκαρα μ' αλή μ' και καβαλάρη μ'»...

ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΣΑΤΙΡΑ

Ο ΑΛΛΑΚ'Σ Ο ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΕΣ

Πάντα σκλάβος, πάντα δοϋλος, κι άμον Πούλος και τί Μοίρας τό γιασίο για τί πής' άτ' τό χαιτό ξενοδοϋλευεν ο Γιάννης...

Η ΚΑΣΤΟΡΙΑ ΕΓΕΝΤΟΝ ΚΑΪΡΟΝ

Τού κ. Κωνσταντίνου Σματσαριδου (Τοξόταν-Σάνθη) Η Γαμπροαναίτισσα η Μαρία έπένευεν έναν ήμέραν σό σιδε δρομικόν σταθμόν τή Σάνθης, τήν Κερεκήν, τή Ποτά - Λαζάρ' τήν θεγατέραν...

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΣΟΥ ΣΑΝΤΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑΝ...

Τού κ. Λεών. Ίωσηφιδου - Καθηγητού Φόβου καιρός έτονε. Οί Τε- ρέμπηδες παντού δ'τι έθέλαν έποίησαν. Μόνον σή Σαντά έφο γούσαν κάτ' νά έφτάγνε για τί έζήνην ο Ζορμπά Ίσπύρ που έτονε πολλά δυνατός και κανόν κι' έφογάτονε...

Ο ΠΡΟΚΟΪΣ

Τού κ. Λεών. Ίωσηφιδου - Καθηγητού Τό κιφάλ'ν άτ' Αέτς άς έν κουμπάρε, έπενε και έπήγνε σ' δισπύν άτ'...

ΟΝΕΡΟΠΑΡΣΙΜΑΤΑ

(Συνέχεια εκ της 3ης σελίδος) Καί σι' έμοιρολόγανά κι' έσώγα τα μαλλιά μ', κορώνα μαυροχάπαρος ένόνεψεν σ' ώμια μ'... Τινάεται, φτουλέται, έβγάλ' άνθρώπι λάλαν, κι' άρχί' κι' ένελε μετ' έμέν' πικορν μοιρολογίαν...

Τού κ. Γ. Κανδηλακτου Σά 1915, τόν καιρόν ντό έ- πολέμασαν οί Τούρκοι σό Σα- ρικαμς και οί Ρουσαντί' άμον λύκ' έχάτευαν άτις, ένας Τουρ- κος στρατιώτης στίγια έφευεν έ- πλώσαν ο μανδίας άτ' σ' έναν καφούλ. Ο' έρίφς έδάρασαν...

ΜΙΧΑΗΛΗΣ Α. ΜΕΤΑΛΛΕΙΔΗΣ

ΕΟΡΤΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΤΑΘΜΟΝ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

Την 27ην Δεκεμβρίου, εδόθη χριστουγεννιάτικη τελετή εις τον Εθνικόν Παιδικόν Σταθμόν Καλαμαριάς...

Όπου σήμερα στεγάζονται, παρκαλουθούντες, και παιδαγωγούνται 100 παιδάκια εργαζομένων γυναικών...

αρέσκειάν του προς τὸ προσωπίκον τοῦ Ἰδρυμάτος και πύχθη εἰς ὅλους ὅπως τὸ νενεπὶ θύραις ἔτος 1961 εἶναι αἰσίων και εὐτυχῶν...

Ἀπὸ τὴν δεξιὴν νυκτικὴν εορτὴν εἰς τὸν Παιδικόν Σταθμόν Καλαμαριάς, τὴν ὥραν κατὰ τὴν ὁποίαν διανεμοῦνται τὰ δῶρα εἰς τοὺς μικροὺς τροφίμους ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ευθείου Λέσχης κ. Θ. Ἀνδρεάδης και ἀπὸ τὸν Διευθυντὸν Καλαμαριάς κ. Στ. Καρατζᾶν.

ταὶ διὰ τῆς παρουσίας τῶν μελῶν τῆς Διοκ. Συμβουλίου τῆς και τῆς προσφορῆς δῶρων πρὸς διανομὴν εἰς ἕκαστον τροφίμον.

σχη ποτὲ δὲν θὰ παύσῃ να θέλω τὸν Διοκ. Συμβούλιον τῆς και τῆς προσφορῆς δῶρων πρὸς διανομὴν εἰς ἕκαστον τροφίμον.

ΞΕΝΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

«Φίλος μὲν Πλάτων φιλάτῃ δ' ἀλήθεια»

Ἡ ἀπὸ δεκαετίας ἐπιμελῶς ἐκδομένη ἐνταῦθα «Ποντιακή Ἔστια» ἐν σελίδι 6024 τοῦ 130-132 τεύχους αὐτῆς γράφει τὰ ἑξῆς: «Πολλλάκις κατηγορήθηκε ἡ «Ποντιακή Ἔστια»...

τὰ βούλησιν και να χάσωσιν τὴν ἀξίαν και σπουδαιότητα αὐτῶν. Λέγει ἡ ἀξίωσις σύνταξις τῆς «Π. Ε.»...

Πληροφοροῦμεν ὄλοντες οὐλατριώτας και φίλους μας διι συνεργασία πάσης φύσεως (πλὴν πολιτικοῦ περιχομένου), τόσον εἰς τὴν Ποντιακὴν διάλεκτον ὅσον και εἰς τὴν κοινὴν ἑλληνικὴν, καθὼς και ἀναπαροχοίσεις ἐκ τῶν Ποντιακῶν Κέντρων και Σωματείων, ποιήματα, ἀνέκδοτα κ.τ.λ., θέλοντι δημοσιεῖν τὴν εὐχαρίστησιν.

Σημείωσις: Τὰ χειρόγραφα δέον να γράφονται ἐπὶ τῆς μιᾶς μόνον ὄψεως τοῦ χάρτου Ἐκ τῆς Συντάξεως

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΟΥΖΕΝΙΔΗΣ

ΧΕΙΡ. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Βενιζέλου 43. Τηλ. 77-169

Θεσσαλονίκη

ΜΕΝΕΛ. Ι. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

Ἴατρος

Ἐπιτομογραφολόγος

Ἐγνατίου 93. Τηλ. 73-116

Θεσσαλονίκη

Ι. Π. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

Ἴατρος - Παθολόγος

Διδάκτωρ Παινετιομῆδος Θεσσαλονίκης. Διευθυντὴς Παθολογικῆς Κλινικῆς Κεντρικοῦ Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης

Ἐρμού 73. Τηλ. 71-339

Θεσσαλονίκη

ΟΡΕΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

Ἐγνατία 113

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τηλ. 72-400

Λέξεται: 10-1.30' και 4.30'-7

Θεσσαλονίκη

Ἡ ἐκτύπωσις ἐγένετο εἰς τὰ καλλιτεχνικά τυπογραφεῖα «ΤΕΧΝΗ» Φρ. Ρουθελτ 48

Θεσσαλονίκη, Τηλ. 71-688

ΟΙ ΠΟΝΤΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

Τοῦ κ. ΜΙΑΤ. ΝΥΜΦΟΠΟΥΛΟΥ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ μοναχικοὶ μας Ποντιακοὶ χοροὶ εἰναι πανάρχαιοι και ἰδίως ὁ Σέρρα χορὸς, ὁ ἀρχαῖος πυροχόος. Οἱ χοροὶ μας εἶναι κυκλικοὶ σὰν τοὺς ἀρχαίους ἑλληνικοὺς χορούς, τοὺς ὁλοῦς μετέφεραν στὸν Πόντον οἱ Ἑλληνες ἀποικοὶ ἀπὸ τὸν Ἡ' αἰῶνα π. χ.

λευταὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ χοροῦ πλάνεται στὸ χέρι τοῦ τελευταίου χορευτῆ και εἶσι ἐπανερχοῦνται οἱ χορευτὲς σὲ κείνον τὸν κυκλικὸ χορὸ, ποὺ ἦταν ἡ ἀρετηρία τους γιὰ τὸ κοτσαγκέλ.

ση τους. Ὅλοι ἐνθουσιάζονται, δάκρυζαν. Ὁ ἐνθουσιασμοὺς μάλαστα τοῦ ὀραίου φύλου ἦσαν ἀνώτερος κάθε περιγραφῆς. Γιὰ τὸν Σέρρα χορὸ δικαιούται να κανηγηθῇ ὁ Ποντιακὸς λαὸς, γιὰτὶ δὲν ὑπάχει στὴν ὕψηλο ὄμοιο με αὐτὸν χορὸς στὴν τέχνη και στὴν ἐπίδραση ποὺ ἔχει στὸν ἑσωτερικὸ κόσμο τῶν θεατῶν. Κατὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ χοροῦ αὐτοῦ οἱ ἐντονος κινήσεις τῶν χορευτῶν δὲν τοὺς ἐπιτρέπουν να συνοδεύουν τὸν χορὸ με τραγούδια.

Και διως ὁ θαυμασμοὺς αὐτὸς χορὸς σιγὰ σιγὰ λησμονεῖται, παραγκωνίζεται, και τὰ παλληκάρια μας γιὰ τὸ χατῆρι τῆς ντῆμας λατρεύουν σήμερα τοὺς εὐρωπαϊκοὺς χορούς και ἀπολακτικῶν χορούς ποὺ θὰ τοὺς ζήλευαν βλοὶ ὁ πολιτισμῶν λαοί, εἶσι δὲ δίδουν τὴν εὐκαιρία στοὺς ἀγροικοὺς Τοῦρκους να οἰκιοποιοῦν τὸ καλύτερο ἐθνικὸ μας διαμάντι, τὸν Σέρρα χορὸ. Ὅσοι ἔχομε τὴν δύναμη ἀς ἐργασθοῦμε ἀπὸ σήμερα ὄχι μονάχα γιὰ τὴν περισσῶση τῶν λαϊκῶν τραγουδιῶν τοῦ Πόντου, ἀλλὰ και γιὰ τὴν καλὴ χρῆσι τῶν μουσικῶν ὀργανῶν και γιὰ τὴν περισσῶση τῶν Ποντιακῶν χορῶν και μάλιστα τοῦ ἀθάνατου Σέρρα χοροῦ. Καὶ γιὰ να περισσῶσιν οἱ χοροὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη να διεξαχθῇ θεωρητικὴ διδασκαλία, ἀλλ' ἀπλοῦστα μία πρακτικὴ ἐκμάθησι αὐτῶν με λίγους ἢ πολλοὺς ἐκπαιδευτὰς στὸ χορὸ, στὴν λύρα και στὸ τραγούδι. Χωρὶς κόπο, χωρὶς δυσκολία, χωρὶς μεπεδέματα θεωρητικά. Αὐτὰ λέγει ὁ κοινὸς νοῦς, γιὰτὶ με τέτοιον τρόπο διδασκαλίας περισῶσθησαν ὡς σήμερα οἱ χοροὶ μας και τὰ τραγούδια μας.

ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΚΑΥΚΑΣΟΝ

Τοῦ κ. ΣΤΑΘΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Εἰς τὰ προηγουμένα ἔχομε δεῖ τι μετὰ τὸν πόλεμο τοῦ 78, δταν ὑποχωροῦσε ὁ ρωσικὸς στρατὸς, τὸν ἀκολουθῆσε ὄλος ὁ πληθυσμὸς τῶν χωρίων ποὺ εἶχαν δοκιμασθεῖ ἀπὸ τὴν διάβαση τοῦ τουρκ. στρατοῦ, και ἐγκαταστάθηκε στὴν περιφέρεια Κάρς - Ἀρταγάν - Ὀλίτη. Ὀυδὸνα σκεδὸν ἦσαν τὰ χωρία τοῦ συστήθηκαν, οἱ δὲ κάτοικοι τους κατὰ τὰ τελευταία χρόνια ἦσαν περίπου 70.000.

Τὰ κύρια ἐπαγγέλματά τους ἦσαν ἡ ἐργασία και ἡ κτηνοτροφία. Ἡ σπορὰ γίνονταν τὴν εὐνοίη με μέσα πρωτόγονα. Πολλὰ ἀπὸ τὰ χωρία αὐτὰ ἦσαν ὀρεινὰ, ἔσπερταν κριθάρη, και σίκαλη ποὺ πολλὰς φορὰς πάγωναν, γι' αὐτὸ ἐπιδίδονταν περισσότερο στὴν κτηνοτροφία ἀγελάδων, προβάτων και βουδῶν, μερικὸ δὲ ξημερεύονταν. Ἐτσι ζούσαν ὡς τὸν πόλεμο τοῦ 1914.

στὴν ἀρχὴ (Ὀκτώβριος) οἱ Ρῶσοι προχώρησαν ὡς τὸ Κ'ο πρι - κιοί. Ἄλλα στις ἀρχές Δεκεμβρίου οἱ Τοῦρκοι, παρά τὴν ἀβλία κατάστασι τοῦ στρατοῦ τους, ἔκαμαν ἀνεπιθέσει, ἀπάθησαν τὰ ρωσ. στρατεύματα και μπήκαν στὴν περιφέρεια τοῦ Κάρς. Πολλὰ χωρία (Ὀλίτη - Ἀρταγάν) δὲν πρόφθασαν να κυνηθοῦν. Ἄλλα κί ἤσαν να φύγουν (Τσορμῆκ) ἀλλὰ δὲν πρόφθασαν. Οἱ χωρικοὶ τοῦ Σογανλῆ διέφυγαν και κατέθηκαν στὸ Κάρς. Οἱ Τοῦρκοι ἔφθασαν ὡς τὸ Σαρί - καμιο. Οἱ Ἕλληνες εἰδεννοῦθησαν ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους και περισσότερο ἀπὸ τοὺς Κούρδους. Ἄλλὰ ἡ σκληριὰ αὐτὴ δὲν δάσταζε πολλὸ, διότι οἱ Ρῶσοι με μίαν ἀνεπιθέσει ἐβίωσαν τοὺς Τοῦρκους και προχώρησαν πρὸς τὸ Ἐρζουρόμ. Οἱ περισσότεροι Ἕλληνες γύρισαν στὰ σπίτια τους, μερικὸ διως ἔμειναν ἐκεῖ ποὺ κατέρχονταν και γύρισαν μόνο κατὰ τὸ 1916.

Ἡ ἐκτύπωσις ἐγένετο εἰς τὰ καλλιτεχνικά τυπογραφεῖα «ΤΕΧΝΗ» Φρ. Ρουθελτ 48 Θεσσαλονίκη, Τηλ. 71-688

